

ПРОГРАМА
фахового іспиту при вступі на навчання
для здобуття ступеня магістра за спеціальністю
231 «Соціальна робота»
(освітньо-професійна програма Соціальна робота)

Пояснювальна записка

Мета фахового іспиту – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені бакалавра з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору абітурієнтів на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності «Соціальна робота» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Вступні іспити проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня рівня бакалавр:

Завдання складені таким чином, щоб комплексно оцінити знання та вміння вступників. Зокрема, вступники повинні знати:

– історичний розвиток соціальної роботи як практичної діяльності, наукової дисципліни та галузі знання;

– поняття: емпатія, соціалізація, соціальні послуги, складні життєві обставини, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна робота, фахівець із соціальної роботи, роль соціального працівника, мотивація, конформізм, людина, індивід, індивідуальність, особистість, потреба, проблема, професійне вигорання, професійне втручання, профілактика, стрес, депресія, ресоціалізація, стереотипізація, ідентифікація, фрустрація, девіація, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу (ДБСТ), патронатна сім'я, наставник;

– методи соціальної роботи: анкетування, тестування, аналіз документів, опитування, наснаження, генограма карта соціальних зв'язків, генограма, спостереження, експеримент.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні завдання під час професійної діяльності у галузі соціальної політики, соціальної роботи, міжнародних комунікацій у соціальній сфері, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та технологій соціальної роботи, соціальної політики, основ публічного управління та адміністрування.
Загальні компетенції	ЗК01. Знання та критичне розуміння предметної області, професійної діяльності. ЗК02. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності. ЗК03. Здатність до професійного спілкування державною та іноземною мовами. ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду. ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних

	<p>технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК07. Здатність до генерування нових ідей та креативності.</p> <p>ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК11. Здатність адаптуватися до різних ситуацій, вміння управляти стресовими ситуаціями.</p> <p>ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
<p>Фахові компетентності</p>	<p>ПК01. Знання та розуміння теоретичних основ соціальної роботи, соціальної політики, публічного управління та адміністрування.</p> <p>ПК02. Здатність до розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.</p> <p>ПК03. Здатність застосовувати нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціальної політики.</p> <p>ПК04. Здатність до аналізу психічних властивостей, станів, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p> <p>ПК05. Здатність до діяльності з попередження соціальних ризиків, складних життєвих обставин, запобігання та вирішення соціальних конфліктів.</p> <p>ПК06. Здатність виявляти і залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПК07. Здатність вивчати соціальну проблему за допомогою методів дослідження в умовах конкретної ситуації.</p> <p>ПК08. Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів.</p> <p>ПК09. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ПК10. Здатність до надання підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових та інших особливостей.</p> <p>ПК11. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.</p> <p>ПК12. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.</p> <p>ПК13. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>ПК14. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.</p>

Зміст програми фахового іспиту

Фаховий іспит при вступі включає в себе наступні навчальні дисципліни, розділи, частини та теми:

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З РІЗНИМИ ГРУПАМИ КЛІЄНТІВ

1. Ведення випадку як базовий спосіб організації надання індивідуальних соціальних послуг сім'ям з дітьми;
2. Законодавча база для реабілітації та адаптації учасників бойових дій (УДБ) в Україні;
3. Законодавче забезпечення наставництва в Україні;
4. Мета, завдання і принципи соціальної роботи з попередження торгівлі людьми;
5. Модель оцінки потреб клієнта;
6. Назвіть та охарактеризуйте види домашнього насильства;
7. Назвіть та охарактеризуйте форми соціальної роботи з жінками та сім'ями, які мають ризик відмов від новонароджених дітей;
8. Нормативно-правові акти, що визначають механізми соціального супроводу різних типів сімей;
9. Основні напрями соціальної роботи з жертвами «торгівлі людьми»;
10. Основні нормативно-правові акти регламентують соціальну роботу щодо попередження та подолання домашнього насильства в сім'ї та жорстокого поводження з дітьми;
11. Основні принципи соціальної роботи із ВІЛ інфікованими і хворими на СНІД;
12. Особливості оцінки потреб дітей з інвалідністю та сімей, в яких вони виховуються;
13. Особливості раннього виявлення дітей та сімей, що мають інвалідність;
14. Особливості функціонування дитячого будинку сімейного типу як форми сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
15. Особливості функціонування прийомної сім'ї як форми сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
16. Охарактеризуйте соціальні послуги, які надаються особам, звільненим з місць позбавлення волі.
17. Оцінка потреб дитини в контексті загальних закономірностей розвитку особистості. Мета і роль оцінки потреб клієнта.
18. Популяризація наставницького руху випускників інтернатних закладів, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
19. Порядок здійснення соціального супроводу сімей та осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах;
20. Посттравматичний стресовий синдром: причини виникнення та механізм розвитку в учасників збройних конфліктів;
21. Проблеми осіб, яка звільнилися з місць позбавлення волі;
22. Система і методи соціальної роботи з внутрішньо переселеними особами;

23. Сімейні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
24. Соціальна робота з жертвами домашнього насильства;
25. Соціальна робота із сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах;
26. Соціальна робота із учасниками бойових дій та їх сім'ями;
27. Соціальний захист внутрішньо переселених осіб;
28. Соціальний супровід випускників інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
29. Соціальні проблеми ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД;
30. Соціально-педагогічна робота з внутрішньо переміщеними особами в Україні;
31. Соціально-психологічні особливості вихованців шкіл-інтернатів
32. Теоретичні аспекти і базові поняття соціального супроводу;
33. Технології соціальної роботи з учасниками військових конфліктів за їх психосоціальної адаптації до умов мирного життя;
34. Типові проблеми, труднощі жінок та сімей, які мають ризик відмови від дитини;
35. Формування позитивного іміджу сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ ЗАХИСТОМ

1. Адміністративні послуги;
2. Верховна Рада України;
3. Волонтерська діяльність у сучасному суспільстві;
4. Громадянське суспільство. Сутність поняття та ознаки громадянського суспільства;
5. Групова комунікація;
6. Державні соціальні гарантії;
7. Джерела фінансування соціальної політики;
8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
9. Закон України «Про Державний бюджет»;
10. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»;
11. Закон України «Про соціальні послуги»;
12. Кабінет Міністрів України;
13. Конституція України;
14. Міністерство соціальної політики: склад, основні завдання та функції;
15. Місце індивіда у соціальному середовищі;
16. Моделі менеджменту в державному управлінні соціального захисту населення;
17. Органи державної влади в Україні;
18. Органи місцевого самоврядування;
19. Основні моделі державних систем соціального захисту;
20. Президент України;

21. Рівень соціального забезпечення населення в Україні;
22. Роль держави в процесі соціального захисту населення;
23. Система соціальної підтримки;
24. Складові державної соціальної політики;
25. Складові структури соціального захисту України;
26. Соціальне середовище;
27. Соціальний захист населення від безробіття;
28. Соціальний захист населення: поняття та сутність;
29. Стан соціальної сфери в державі;
30. Сутність та поняття соціальних послуг.

ПРАКТИКУМ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Аналіз діяльності притулку для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі;
2. Аналіз діяльності соціального гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
3. Аналіз діяльності центру надання соціальних послуг;
4. Аналіз діяльності центру соціально-психологічної реабілітації;
5. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку;
6. Законодавче підґрунтя та концептуальні основи діяльності соціальних служб в Україні;
7. Людські ресурси недержавної організації;
8. Міжсекторальна співпраця щодо надання соціальних послуг.
9. Міське соціальне замовлення;
10. Обґрунтуєте професійну підготовку, кваліфікацію фахівця із соціальної роботи;
11. Обґрунтуйте функції та етику фахівця із соціальної роботи;
12. Організація роботи інтегрованих соціальних служб;
13. Особисті та професійні якості соціального працівника;
14. Поняття, структура, значення недержавних організацій щодо вирішення соціальних проблем.
15. Проект – як ключовий елемент управління недержавною організацією;
16. Проектний менеджмент та комунікаційна компетентність волонтера;
17. Розкрийте етичний кодекс соціального працівника;
18. Соціальна робота недержавних організацій в зарубіжних країнах;
19. Соціальна робота недержавних організацій в Україні;
20. Структура соціальної роботи як виду практичної діяльності.
21. Суб'єкт і об'єкт соціальної роботи;
22. Теоретико-практичні засади волонтерської діяльності у недержавному секторі;

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

1. Система і класифікація державних соціальних стандартів та їх гарантій;
2. Визначення багатодітної сім'ї та характеристика системи соціальної допомоги і пільг таким сім'ям в Україні;
3. Державна молодіжна політика, її фінансування та гарантії соціального захисту молодих громадян;
4. Державна соціальна допомога сім'ям з дітьми та її види;
5. Державні соціальні стандарти – основа нормативно-правового забезпечення соціальної політики;
6. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки соціально вразливих категорій населення;
7. Загальна характеристика соціальної політики в Україні;
8. Захист населення від безробіття та захист безробітних;
9. Історичні етапи розвитку та сучасний стан світової соціальної політики;
10. Категорія «економічно активне населення» та необхідність його соціального захисту;
11. Континентально-європейська (консервативна) модель соціальної політики;
12. Криза держави загального добробуту в умовах глобальної економіки;
13. Ліберальна модель соціальної політики;
14. Мінімальна заробітна плата та її гарантії в системі соціального захисту;
15. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики;
16. Основні аспекти фінансування соціальної політики: джерела фінансування, методи формування джерел фінансування, напрями фінансування;
17. Основні державні соціальні гарантії та порядок їх встановлення;
18. Основні елементи системи соціального захисту в Україні;
19. Основні моделі соціальної політики у сучасному світі: ліберальна, консервативна, соціал-демократична;
20. Основні принципи зарубіжних моделей соціальної політики;
21. Основні соціальні функції держави;
22. Позабюджетна фінансова страхова система: страхові платежі підприємств усіх форм власності, обов'язкові страхові внески працюючих громадян, кошти державних соціально-страхових фондів;
23. Політико-правові засади соціальної політики в Україні;
24. Поняття соціальної стандартизації;
25. Превентивна та реабілітаційна функції соціального захисту;
26. Принцип соціального забезпечення: суть, які соціальні програми фінансуються, в яких країнах поширений;
27. Принцип соціального страхування: суть, які соціальні програми фінансуються, в яких країнах поширений;
28. Принцип соціальної солідарності: суть, які соціальні програми фінансуються, в яких країнах поширений;
29. Принципи побудови системи соціального захисту в умовах соціально-орієнтованої ринкової економіки;
30. Принципи, цілі і завдання соціальної стандартизації;

31. Пріоритетні напрями розвитку соціального захисту в Україні та необхідність його реформування;
32. Пріоритетні напрямки соціальної політики України на сучасному етапі;
33. Пріоритетні напрямки соціальної політики України на сучасному етапі;
34. Проблема вибору моделі соціальної політики в Україні;
35. Проблема реформування моделі соціальної політики в сучасній Україні;
36. Проблеми і шляхи покращення фінансування соціальної політики в Україні;
37. Прожитковий мінімум та порядок його встановлення;
38. Розвиток і формування принципів соціальної держави;
39. Система державних соціальних стандартів і нормативів в Україні;
40. Скандинавська (або соціально-демократична) модель соціальної політики;
41. Соціальна політика як суспільний феномен;
42. Соціальне забезпечення в ЄС;
43. Соціальний захист і економічне регулювання життя населення;
44. Соціальний захист як система;
45. Соціальні нормативи як вихідні засади формування соціальної політики;
46. Соціальні-економічні реформи в Україні та їх соціальні наслідки;
47. Соціально вразливі категорії населення як пріоритетний напрям соціальної політики;
48. Створення доступного життєвого середовища для людей з інвалідністю: стан і проблеми в Україні;
49. Структура органів державної влади, які формують засади, напрями розвитку та реалізації завдань соціальної політики;
50. Структура, класифікація та характеристика соціальних нормативів;
51. Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення»;
52. Сучасна модель пенсійної системи в Україні;
53. Сфери застосування державних соціальних стандартів та їх види;
54. Управління соціальною політикою та її нормативно-правове забезпечення;
55. Характеристика видів та підстав надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;
56. Характеристика системи державної допомоги сім'ям з дітьми;
57. Характеристика складових джерел фінансування соціальної політики: бюджетних джерел, позабюджетних джерел, зовнішніх джерел;
58. Характеристика складових соціального захисту: соціального забезпечення та соціального страхування;
59. Центри соціальних служб та види соціальних послуг для молоді.

ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть. К.: УДЦССМ, 2011. 236 с.
2. Баранник Л. Б. Соціальний захист громадян : навч. посіб. / Л.Б. Баранник, Т. В. Корягіна. Київ : Дніпро , 2020. 272 с.
3. Васянович Г. П. Інклюзія персоналістична: навчальний посібник. Львів: «Норма», 2022. 324 с.
4. Волонтерський рух в Україні : навч. посіб. для студ. спец. 231 «Соціальна робота» / [уклад. Л. В. Хоменко] ; Черкас. облдержадмін., Упр. освіти і науки, Комун. ВНЗ Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка. Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2019. 71 с.
5. Гонтар З. Г. Перспективні напрями вдосконалення соціальної політики в Україні з урахуванням досвіду європейських країн. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Львів. 2021 Випуск 3 (149). Львів. 2021 С. 36-41.
6. Гончарова С. Ю. Соціальна політика. Навч. посібник / Гончарова С. Ю., Отенко І. П. Х.: Вид. ХДЕУ, 2013. 200 с.
7. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи в Україні. Навч. посіб. Тернопіль : ТАНГ, 2001. 68 с.; 2-е вид., допов. Тернопіль : Вид-во “Астон”, 2004. 174 с.
8. Гриненко А.М. Соціальна політика. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни К.: КНЕУ, 2013. 309 с.
9. Грицанюк В.В., Костишин Е.І., Логвиненко В.М. Деякі аспекти формування гендерної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи. Ввічливість. Humanitas. 2021. № 5. С. 11-19.
10. З. Гонтар, М. Криштанович. Особливості державного управління соціальним захистом громадян на державному та регіональному рівні держави. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* 2022. Вип. 34. С. 164-168. URL: <https://nzlubbp.org.ua/index.php/journal/article/view/622>
11. Збірник державних стандартів соціальних послуг: навчальний посібник / [Упоряд.: Е. І. Костишин, В. М. Логвиненко, В. В. Лис, М. Я. Нагірняк, Цюприк А. Я.]. Львів : ЛДУ БЖД. 2022. 537 с.
12. Іванова О. Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти. Курс лекцій. К.: Видавничий дім «КМ Академія» 2013. 220 с.
13. Конституція України // Закони України: К.: Ін-т законодавства, 1997.
14. Лис В.В. Пріоритетні напрями вдосконалення механізмів державного управління у сфері інституційного догляду та виховання дітей в Україні. *Наукові перспективи: журнал.* 2020. №6 (6) 2020. С. 158-168. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/90/90>
15. Логвиненко В. М. Соціальна політика України в сфері підтримки розвитку та навчання дітей з особливими потребами. Державне

управління: удосконалення та розвиток (електронне фахове видання). 2022. №1. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/1_2022/34.pdf.

16. Логвиненко В.М., Костишин Е.І., Лозинський А.Ф. Формування готовності майбутніх соціальних працівників до роботи в умовах надзвичайних ситуацій. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2022. Вип. 53. Том 1. С. 348-353.
17. Лукашевич М. П. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика : підручник / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор ; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород : РІК-У, 2018. 231 с.
18. Мельник В. П. Правове регулювання соціального захисту осіб з інвалідністю: національний та міжнародний досвід : монографія / В. П. Мельник ; Навч.-наук. ін-т права ім. І. Малиновського Нац. ун-ту "Остроз. акад.". Київ : Людмила, 2018. 291 с.
19. Менеджмент соціальної роботи : навч.-метод. посіб. / [Т. А. Тернавська, Я. М. Раєвська, Ж. В. Мельник] ; ПВНЗ "Кропивниц. ін-т держ. та муніцип. упр.", Каф. заг. підгот. та соц. роботи, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Ф-т корекц. та соц. педагогіки і психології, Каф. соц. педагогіки і соц. роботи. Кам'янець-Подільський: Панькова А. С., 2020. 261 с
20. Мискін Ю. І. Соціалізація бюджетної політики України : монографія / Ю. І. Мискін ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь; Київ : Аграр Медіа Груп, 2019. 506 с.
21. Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства: особливості створення і забезпечення роботи / [авт.-упоряд.: Т. В. Журавель та ін. ; за заг. ред. Кочемировської О. О.]. Київ : СТ-Друк, 2020. 79 с
22. Оверчук В. А. Соціальна політика в контексті реабілітації та працевлаштування осіб з інвалідністю : [монографія] / В. А. Оверчук. Вінниця : Кушнір Ю. В., 2019. 298 с
23. Пірен М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика : підручник/ М. І. Пірен; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. 327 с.
24. Савельчук І. Підготовка соціальних працівників в інноваційному освітньому середовищі університету : монографія / І. Савельчук. Житомир : ЖДУ, 2019. 376 с.
25. Семігіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
26. Скорик М. М. Гендерна дискримінація у доступі до праці й послуг: оцінка впровадження антидискримінаційних директив Ради ЄС Міністерством соціальної політики України / М. М. Скорик. Київ : Вістка, 2019. 48 с.
27. Словник професійної термінології для майбутніх фахівців сфери соціальної роботи (до курсів) / Г.В. Коваль, Г.П. Васянович,

- В.В. Грицанюк, Е.І Костишин, О.М. Міщенко, В.М. Логвиненко, К.І. Савостікова. Львів: ЛДУ БЖД, 2021. 208 с.
28. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник / О. В. Купенко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.
29. Соціальна та демографічна статистика (збірник задач для виконання на семінарських заняттях та самостійної роботи). / Укл.: В.Грицанюк. Львів. ЛДУ БЖД, 2023. 40 с.
30. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія / Борисова О. В. [та ін.]; Луган. нац. аграр. ун-т. Київ : Кондор, 2019. 465 с.
31. Соціальна робота з особами з особливими потребами : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко]; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ «Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка». Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. 134 с.
32. Соціальне консультування : Навчальний посібник / Укл.: В.Грицанюк, Г.Коваль, А.Цюприк. Львів : СПОЛОМ, 2023. 220 с.
33. Співак Я. О. Теорія та практика формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників із соціального захисту прав молоді : монографія / Ярослав Співак ; ДВНЗ «Донбас. держ. пед. ун-т». Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 311 с.
34. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
35. Токарський Т. Б. Соціальна політика України в контексті євроінтеграції : монографія / Т. Б. Токарський . Київ : АртЕк, 2018. 369 с.
36. Тренінги в соціальній роботі: теорія, організаційні засади, методика проведення : навч. посіб. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича ; уклад.: Наталія Куб'як, Тетяна Шоліна. Чернівці : Рута, 2018. 159 с.
-